

WFAD – global uppslutning mot legalisering

Årets World Forum Against Drugs samlade 400 delegater från 50 länder i de gamla Münchensbryggeriets lokaler i Stockholm. Drottning Silvia och barn- och äldreminister Maria Larsson var två av invigningstalarna. Båda uttryckte oro för att de narkotikaliberala strömningarna har blivit allt starkare. De levererade också varsin kraftfull manifestation för ett narkotikafritt samhälle.

Text: Pelle Olsson© Publicerat i Narkotikafrågan nr 3 2014

Ett återkommande ämne under WFAD-konferensen, som arrangerades tillsammans med ECAD, European Cities Against Drugs, var bekymren över legaliseringen av cannabis i USA-delstaterna Colorado och Washington. USA:s vice "drogtsar" David K. Mineta, som alltså representerar den federala regeringen och president Obama, gav inte något lugnande besked.

Mineta berättade att Obama snart kommer att lansera sin narkotikastrategi som "balanserar hälsoprogram med en effektiv brottsbekämpning", men utan att kommentera det som alla vill veta: hur ska regeringen konkret hantera vissa delstaters legalisering. Mineta sa bara att Vita huset "noga följer situationen". Inte heller nämnde han det uppenbara brottet mot FN:s Allmänna narkotikakonvention som USA och resten av världen har ratificerat.

Förbudet är inte gammalmodigt

Övriga delegater från USA var desto mer kraftfulla i sitt avståndstagande för att legalisera cannabis.

– Legaliseringsförespråkarna påstår att förbudet är gammalmodigt och att legalisering är framtiden. Det är tvärtom! Förbudet tillkom på grund av att den gamla fria marknaden för narkotika inte fungerade, sa Robert DuPont, som tidigare varit drogtsar under flera amerikanska presidenter.

Han uttryckte i sitt slutord optimism för vad vi kan göra tillsammans för att motverka legaliseringsvågen.

Efter DuPonts anförande frågade jag honom vad en sådan optimism betyder när den har högsta makten för drogpolitiken i USA tycks ha gett upp.

– Alla experter i USA är emot legalisering, även drogtsaren, sa han. Men du fattar väl att han inte kan komma till Sverige och gå emot det presidenten har sagt!

Flera andra talare från USA gjorde också starkt intryck på publiken. Kevin Sabet, tidigare anställd av Vita huset pratade om olika strategier från legaliseringsrörelsen som vi måste gå emot.

Bland annat att legalisering är oundviklig, att det ger social rättvisa och att det finns vetenskapliga belägg för att legalisering inte leder till sämre folkhälsa eller ökad användning. Inget av detta stämmer, enligt Sabet.

Kevin Sabet varnade också för den jätteindustri, Big marijuana, som tack vare legaliseringen öppet kan marknadsföra drogen. Det sker på samma suggestiva sätt som tobaksbolagen arbetar för att få fler människor att röka. Reklamen kommer allt mer att inriktas på unga, till och med barn genom godis som innehåller ätbar cannabis.

Samma tema; den nya aggressiva marknadsföringen av cannabis, hade hjärnforskaren Bertha Madras i ett av sina framträdanden. Hon visade upp gammal tobaksreklam där cigaretter framställdes som rena hälsokuren. När sådana påståenden inte längre var möjliga förnekades länge

de skador som forskarna tidigt hade upptäckt. Det tog över femtio år innan sambandet mellan rökning och lungcancer slog igenom trots att kunskapen redan fanns. Detta sätt att via reklam och köpta experter vilsleda allmänheten sker nu med marijuana. Det är därför som de stora hälsoriskerna med cannabis inte får fäste i det allmänna medvetandet, menade Madras.

Ännu finns ingen statistik över hur drogvanorna har förändrats efter legaliseringen som trädde i kraft 1 januari. Däremot har införandet av så kallad medicinsk marijuana i ett stort antal delstater, med början 1996 i Kalifornien, visat flera negativa konsekvenser. I Colorado har antalet döda förare i trafikolyckor med marijuana i blodet ökat dramatiskt efter 2009 då kommersialiseringen av medicinsk marijuana godkändes i Colorado.

En annan effekt av medicinsk marijuana är en generellt ökad konsumtion bland 12-17 åringar. Ingen delstat som är fri från medicinsk marijuana har en konsumtion som överstiger 8 procent månatlig användning, medan 19 av 21 delstater som har godkänt den hade konsumtionsnivåer mellan 8 och 14 procent. Om det föreligger ett orsakssamband går dock ännu inte att visa.

Madras redovisade också andra nya forskningsresultat, till exempel att kvinnor som röker cannabis även innan de blir gravida föder barn med vissa utvecklingskador i hjärnan.

Dunedin-studien

Den mest omtalade cannabisforskningen under senare år, Dunedin-studien, från Nya Zeeland, presenterades på konferensen av huvudförfattaren Madeline Meier. Forskarna har följt drygt 1000 personer från födelsen 1972 fram till 38 år ålder. Resultatet blev att de som rökt cannabis hade lägre intelligenskvot, IQ, än de som inte hade gjort det. Ju mer de rökte, desto större försämring. Även de som slutat med cannabis hade en sänkt IQ, vilket visar att skadan är kronisk om man börjar röka drogen före 18 års ålder. Meier visade hur man noga sorterat bort andra bidragande orsaker till den lägre intelligensen såsom alkoholmissbruk, annat missbruk, sämre hemförhållanden, psykisk sjukdom med mera. Hon visade också att sänkningen av intelligenskvoten har en praktisk betydelse genom att vissa yrkesval blir svårare. Forskargruppen hade också undersökt hur vänner och släktingar uppfattade personerna i försöksgruppen. Även deras subjektiva uppfattning stämde överens med den uppmätta intelligenssänkningen.

– Vi kommer att fortsätta med andra utvärderingar av samma grupp. Nästa steg är att undersöka hur den fysiska hälsan påverkas av cannabis, berättade hon efter sin föreläsning.

Nya droger

Ett annat huvudspår under konferensen var NPS, nya psykoaktiva substanser, ibland kallade nättdroger eller designer drugs. Martin Raitelhuber, från FN-organet UNODC, berättade att 348 NPS har registrerats fram till och med 2013, varav 97 enbart under förra året. Antalet NPS kan jämföras med att det finns drygt 200 olika narkotikasorter förtecknade i FN-konventionerna sedan 1961. Dessa är alltså klassade och därmed förbjudna, medan den proceduren återstår för de nya drogerna.

Peter Hultén apotekare vid Giftinformationscentralen berättade om det svenska, nordiska och europeiska samarbetet mot de nya drogerna, inte minst om svårigheterna att snabbt kunna narkotikaklassa dem. De flesta, men inte alla NPS försvinner när de blir förbjudna.

I Nya Zeeland har man samma problem. Om detta berättade parlamentsledamoten och f.d. narkotikapolisen Mike Sabin. (se även Narkotikafrågan nr 2, 2014). Här har man försökt lösa den omfattande handeln genom att tillåta vissa former av syntetiskt cannabis och genom att utfärda licenser till ett fåtal försäljningsställen. Intressant nog har den nya zeeländska allmänheten inte alls uppskattat denna åtgärd utan kräver att allt ska förbjudas. Istället har cannabislobbyn utnyttjat

aversionen mot syntetiskt cannabis och försöker använda det för sina egna syften; att tillåta vanlig cannabis istället.

Erfarenheterna från både Nya Zeeland och legaliseringen i USA är dystra. Liksom även från Holland genom att psykiatrikern och beroendeläkaren Martien Kooyman redogjorde för historiken med coffee shops. För det första: alla reformer som underlättar eller tillåter bruket av en drog leder till större problem. För det andra: när man infört vissa liberala reformer är det svårt att ändra sig. En ny normalitet har uppstått.